

ЎЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЖОҚАРЫ ҲӘМ ОРТА АРНАЎЛЫ
БИЛИМЛЕНДИРИЎ МИНИСТРЛИГИ

ӘЖИНИЯЗ АТЫНДАҒЫ НӨКИС МӘМЛЕКЕТЛИК
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ИНСТИТУТЫ

ҚАРАҚАЛПАҚ ӘДЕБИЯТЫ КАФЕДРАСЫ
«ТҮРКИЙ ХАЛЫҚЛАРЫ ФОЛЬКЛОРЫ ҲӘМ
ӘДЕБИЯТЫ ТАРИЙХЫ ИЗЕРТЛЕНИЎИНИҢ
ӘҲМИЙЕТЛИ МӘСЕЛЕЛЕРИ»

атамасындағы online халықаралық илимий-теориялық конференция

МАТЕРИАЛЛАРЫ

27-28 - май 2021 - жыл

Нөкис - 2021

**ЎЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЖОҚАРЫ ҲӘМ ОРТА АРНАЎЛЫ
БИЛИМЛЕНДИРИЎ МИНИСТРЛИГИ**

**ӘЖИНИЯЗ АТЫНДАҒЫ НӨКИС МӘМЛЕКЕТЛИК
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ИНСТИТУТЫ**

ҚАРАҚАЛПАҚ ӘДЕБИЯТЫ КАФЕДРАСЫ

**«ТҮРКИЙ ХАЛЫҚЛАР ФОЛЬКЛОРЫ ҲӘМ
ӘДЕБИЯТЫ ТАРИЙХЫ ИЗЕРТЛЕНИЎИНИҢ
ӘҲМИЙЕТЛИ МӘСЕЛЕЛЕРИ»**

атамасындағы халықаралық online илимий-теориялық конференция

МАТЕРИАЛЛАРЫ

Нөкис - 2021

УДК 821.51 «Туркий халықлар фольклоры хәм әдебияты тарийхы
ББК 82.3 (5узб) 5кк изертлеўиниң әхмийетли мәселелери» атамасындағы
Т-88 халықаралық көлемде online илимий-теориялық
конференция МАТЕРИАЛЛАРЫ. Нөкис: НМПИ
баспасы, 2021. –бет

«Туркий халықлар фольклоры хәм әдебияты тарийхы изертлеўиниң әхмийетли мәселелери» атамасындағы халықаралық көлемде online илимий-теориялық конференция материалларына Әзербайжан, Қазақстан, Қырғызстан хәм Өзбекстан мәмлекетлериниң жоқары хәм орта арнаўлы оқыў орынлары педагог-хызметкерлери, Илим изертлеў институтларының үлкен илимий хызметкерлери, магистрантлар, студентлер хәм улыўма билим берий мектеплери баслаўыш тәлим муғаллимлери хәм методиканы оқытыўдың актуаль мәселелерине арналған илимий баянатлары киргизилген.

Жуўаплы илимий редактор:
Редколлегия ағзалары:

Алламбергенов К. ф.и.д., проф
Курамбаев К. ф.и.д., проф.
Ибрагимов Ю. ф.и.д., проф.
Рақымжан Турысбек- ф.ғ.д., проф.,
Қазақстан: Нұр-Сұлтан-ЕҰУ;
Низами Мамедов Тагисой –д.ф.н., проф.,
Азербайджан, Баку-Бакинский славянский университет;
Исмаилова Б.Т. – к.ф.н.,доц., Республика
Кыргызстан, город Ош; Кыргызско- Узбекский университет;
Балтабаева Г.С. - ф.ғ.д., проф., Қазақстан:
Алматы қаласы., Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті;
Бекбергенова М. ф. и. к., доц.
Давлетов Б. ф. и. к., доц.
Алланазаров Е. ф. и. к.
Пирниязова А. ф. и. д., доц.
Матякубов С. ф. и. к., доц.
Торткүлбаева Т. (PhD)
Мәмбетов Қ. (PhD)

Баспаға таярлаған:

Жаксылыкова А.

Топлам Әжинияз атындағы Нөкис мәмлекетлик педагогикалық институтының Илимий-оқыў-методикалық Кеңеси (2021-жыл, 20-апрель 9-санлы баянлама) қарары менен баспадан шығарыўға усыныс етилди.

Конференция материалларының мазмуны хәм дурыслығына хәр бир автор хәм илимий басшы жуўапкер, шөлкемлестириўшилер мағлыўматлардың дурыслығына жуўап бермейди.

Қарақалпақ әдебиятында лирик шайырымыздың шығармаларын хәзирги заманда өзине ылайық бахасын алыўда текстологиялық жумыс ислеў зәрүр деп есаплаймыз. Сонлықтан оның шығарамларын мүмкиншилиги болғанынша қайта көрип шығып өз қәлпине келтириў илим ушын пайдалы хәм әҳмийетли жумыс исленди деп ойлаймыз.

Улыўма алғанда, Қазы Мәўлик шығармалары бойынша текстологиялық жумыс шайырдың қосықлар топламын арнаўлы түрде баспадан шығарғанда өз пайдасын тийгизеди.

Пайдаланылған әдебиятлар дизими

1. Алламбергенов К. Қарақалпақ әдебиятында айтыс. –Нөкис: ”Қарақалпақстан”, 1989
2. Айымбетов Қ. Жалық даналығы. – Нөкис: ”Қарақалпақстан”, 1988.
4. Дәўқараев Н. Шығармаларының толық жыйнағы. III том. –Нөкис: «Қарақалпақстан», 1979.
5. Жәримбетов Қ. XIX әсир қарақалпақ лирикасының жанрлық қәсийетлери хәм раўажланыў тарийхы. – Нөкис: ”Билим”, 2004.
6. Пахратдинов Ә., Өтемуратова Х. XIX әсирдің ақыры XX әсир басындағы қарақалпақ әдебияты тарийхы. – Нөкис: ”Билим”, 1995.
7. Рейсер С.А. Основы текстологии. -Л. Просвещение. 1978.
8. Хамидов Х. Рукописное наследие Бердаха. – Нөкис: «Билим», 1995.
9. Қарақалпақ фольклоры XII т. –Нөкис: «Қарақалпақстан», 1983.
10. Пахратдинов Ә. Бердақ шайыр творчествосының жыйналаў, басып шығарылыў хәм изертлениў тарийхынан. –Нөкис: «Қарақалпақстан», 1990.
11. Пахратдинов Ә. XIX әсирдің ақыры XX әсир басындағы Қарақалпақ әдебияты тарийхы. –Нөкис: «Билим», 1996.
12. Паустовский К. Золотая роза. –М. Детская литература. 1972.
13. Лихачев Д.С. Текстология. Краткий очерк. -М. - Л.: Наука. 1964.
14. Ўзбек тилининг изоҳли луғоти. I-II том -М.: Русский язык. 1981.
15. Ўзбек тилиндаги арабча ва форсча сўзлар луғати. -Т., Ўқитувчи. 1996
16. Шапиро Б.А. Основы русской пунктуации. -М.: АН СССР. 1955
17. Ойбек. Танланган асарлар. III том. “Навоий”-Т., Ўзадабийнашр. 1959.
18. Каримов А. Бердақ шығармаларының текстологиясы ҳаққындағы мәселеге. // Әмиўдәрья. 1977. N 6. – Б. 113-116.

УДК 821.51

МУҲАММАД ЮСУФНИНГ “ОНАМГА ХАТ” ШЕЪРИДА РИТОРИК МУНОСАБАТ ҲОСИЛ ҚИЛИШ УСУЛЛАРИ

*Матякунов Саъдулла Гаипович – Нукус шаҳри, Ажиниёз номидаги
Нукус давлат педагогика институти.*

Аннотация. Мақолада риторик муносабат ҳосил қилиш усуллари, лирикада яширин диалог вужудга келиш омиллари, бадий нутқда тасвир ва ифода муқобиллиги Муҳаммад Юсуфнинг “Онамга хат” шеъри мисолида назарий

умумлаштирилади. Унда ҳаётни поэтик тадқиқ этиш жараёнида мурожаат шакли вазифадошлиги, монолог ва руҳий кечинма тадрижи таҳлили қилинади.

Калит сўзлар: бадиий нутқ, риторик муносабат, яширин диалог, лирик субъект, бадиий маҳорат.

ПОСОБЫ УСТАНОВЛЕНИЯ РИТОРИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ В ПОЭМЕ МУХАММАДА ЮСУФА «ПИСЬМО К МОЕЙ МАТЕРИ»

Аннотация. В статье теоретически обобщены методы создания риторической установки, факторы скрытого диалога в лирической поэзии, чередование образа и выражения в художественной речи на примере стихотворения Мухаммеда Юсуфа «Письмо моей матери» («Онамга хат»). Анализируется функция формы обращения, монолога и эволюции психического опыта в процессе поэтического изучения жизни.

Ключевые слова: художественная речь, риторическая установка, скрытый диалог, лирическая тема, художественное мастерство.

METHODS OF ESTABLISHING A RHETORIC RELATIONSHIP IN MUHAMMAD YUSUF'S POEM "LETTER TO MY MOTHER"

Annotation. The article theoretically generalizes the methods of creating a rhetorical attitude, the factors of hidden dialogue in the lyrics, the alternation of image and expression in artistic speech on the example of Muhammad Yusuf's poem "Letter to my mother". It analyzes the functionality of the form of appeal, the monologue and the evolution of mental experience in the process of poetic study of life.

Key words: Keywords: artistic speech, rhetorical attitude, hidden dialogue, lyrical subject, artistic skill.

Маълумки, лирик ифодада сўзга юклатилган риторик муносабат тадқиқ сахнига чиқади. Матндаги нозик туйғу муаллиф шахсияти ва шеър руҳиятини бир-бирига муқобиллаштиради. Айнан бадиий нутқда тасаввур ва ғоя рақобатга киришувини инобатга олсак, масала моҳияти янада ойдинлашади. Поэтик тушунчада маъно тармоқланиши таҳлил малакаси устуворлашувига замин ҳозирлайди. Бу жараёнда ижодий ҳамкорлик қадрият, анъана ва маданият жипслаштириб, адабий талқин ижтимоий воқелик ҳамда бадиий шартлиликни ўзаро мувофиқлаштиради. Матндаги қиймат, нуқтаи назар ва идрок шеърини йўсин табиатини белгилайди. Луғавий бирлик ўрнини эгаллайдиган матн риторик муносабат ҳосил қилади. Унда кузатиш ва мушоҳада қоришган ҳолда ижодкорнинг диалоглашган туйғуларини юзага чиқаради:

Мен сиз айтгандайин ҳаммани севдим,

Ҳаммага ишондим, мана оқибат:

Ўз дўстим уйига кўмилди севгим,

Кун бўлиб кўксимни куйдирди нафрат [М.Юсуф, 2007, 57].

Мухаммад Юсуф қаламига мансуб «Онамга хат» шеъри олти банддан иборат. Унда чексиз соғинч юрагини ўртаган фарзанд она сиймоси билан риторик муносабатга киришади. «Тунлари чароғон шундай шаҳарда» ҳам ёлғиз лирик субъект ҳаёт ва хаёл зиддиятидан изтироб чекади. Орзуларга ҳамроҳ кўнгил изҳори дағал воқелик силсиласида синади! Руҳий ҳолатнинг аниқ манзараси ҳамда ифода мантиғи соддалиги шеърда самимиятини таъминлайди. Муаллиф дил

розини ошкор этиш ёрдамида китобхон қалбида ҳамдардлик уйғотади. Шунинг учун ҳам алдов ва риёдан ҳоли сатрлар ўқувчини ишонтиради, мурожаат замирига сингиб кетган саволлар китобхонни ҳам ўйга толдиради. Зотан, “Ички дунёси бой кўнгил кишиларига яшаш ҳамиша қийин кечади. Сабаби бундай шахс воқеликнинг ҳеч қандай иштирокисиз ҳам доим қарама-қарши икки куч: руҳ ва тана ўртасидаги кураш оғушида кун кечиришга маҳкум. Рухият, кўнгил одамни юксакларга чорласа, тана уни ерга тортиб, нафснинг истакларини қондиришга ундайди” [Йўлдошев, 2019, 306].

Чинакам туйғу сатҳидан чиққан, эзгулик ва гўзалликка бурканган мисралар ҳар қандай ғараз ҳамда манфаатдан юксак турувчи нозик сезгиларни уйғотади. Шеър риторикаси, биринчидан, ҳаётгий вазиятни ойдинлаштирса, иккинчидан, мулоқот иштирокчилари нуқтаи назарини кескинлаштиради, учинчидан эса бадий ахборотнинг йўналтирилганлик даражасини тавсифлайди, тўртинчидан, таҳлил ва талқиннинг ўрин алмашинув жараёнини марказий нуқтага олиб чиқади:

Бошимдан ўтгани кўкка ҳам аён,
Юлдузлар қикирлаб кулар оқбадан:
Мен - зангор яйловда олис, бепоён,
Уюридан ажраб қолган қулунман... [М.Юсуф, 2007, 57].

Лирик қаҳрамон томонидан ғоят ўзига хос шарҳланган руҳий ҳолат муаллиф позициясини белгилаб беради. Мақсад ва вазифа нисбати эса тасвирдаги манзарадан ҳаракатга ўтишга замин ҳозирлайди. “Бошимдан ўтгани кўкка ҳам аён” дард лирик қаҳрамон “Уюридан ажраб қолган қулундай” бўзлашига сабаб бўлади. Шу ўринда таъкидлаш жоизки, ички нутқ қўлланган ташбеҳдан тугалланмаган ифода муносабатини ҳосил қилишга йўналтирилади. Аниқроғи, матн даражасидан муаллиф танловига ўтиш монологик тафаккур мутаносиблигини вужудга келтиради. Диалогик талқинда “Санъаткорнинг санъати шундаки, у ҳар бир сўз, ҳолатдаги маъноларни бус-бутун қамраб олишга сўзнинг ич-ичига, моясига кириб боришга интилади” [Расулов, 2007, 44]. Мазкур вазиятда сўз руҳий ҳолат ва поэтик ғоя билан алоқага киришади. Шеърда муаллиф тингловчи сифатида парда ортидаги она тимсолини танлайди. Тасдиқни инкор қилиш усули риторик муносабат устуворлашувига замин яратади. Адабий талқинда шоир адресат ҳамда адресант орасида тенгликни сақламайди, балки, тингловчи муносабатини сўзловчи концепциясига бўйсундиради:

Мен сизни ўйлайман шому саҳарда,
Она, соғинсам ҳам бора олмайман,
Тунлари чароғон шундай шаҳарда,
Ҳеч кимга кўнглимни ёра олмайман [М.Юсуф, 2007, 57].

Шеър жонли мулоқот асосига қурилган, суҳбатдошга бевосита ва билвосита мурожаат сатҳида мушоҳада гоҳ кучаяди, баъзан эса зиддиятни кескинлаштиради. Савол, илинж, инкор, тасдиқ ва мунозара диалоглашган моҳият ва унинг синтези - монолог матн структурасини бошқарувга йўл очади. Тил герменевтик моҳияти эса мулоқот шаклини тавсифлайди.

Таъкидлаш керакки, “Лирик кечинмада фикр ва ҳиссиёт қоришиқ яшайди. Бугина эмас, улар бир-бирининг мағиз-мағизига шундай сингиб кетадики, ажратиб кўришнинг иложи бўлмай қолади. Бу ажралмас бирлик – бутунлик лирик

кечинманинг моҳиятини ташкил этади. Аммо такомилдаги лирик кечинманинг юзага чиқиши учун яна бир нима талаб этилади. Биз – ўқувчи кечинма шаклида берилган эҳтиросли фикр (ёки фикрий эҳтирос)нинг шаклланиш усули, ривожланиш жараёнини кузатиб боришимиз шарт. Ана шу ҳолда кечинма – образ яхлит таъсирчан ҳолда юзага чиқади” [Жамол Камол, 2018, 92-93]. Шу маънода, юқоридаги банднинг биринчи мисрасида иқро вазиятни ойдинлаштиради, иккинчи мисрада тасдиқ ва инкор зиддияти тасаввурни тиниқлаштиради, учинчи ва тўртинчи мисралар қаршилантериш усули динамикасини белгилайди. Сўзловчи ва тингловчи ички алоқаси олам сир-синоатини англашда ҳайратга тушган лирик қаҳрамоннинг руҳий ҳолатини тайин этади. Унда адресатга йўналтирилган мурожаатда лирик субъект характери намоён бўлади. Мулоқот шаклида кўнгил ва руҳият ўзаро алоқага киришади. Поэтик тасаввурда пайдо бўлган манзарада адабий талқин коммуникацияси ҳал қилувчи вазифани бажаради. Унда икки жиҳат, яъни адресат мақоми ва адресантга муносабат бирлашади. Сўзнинг эстетик қуввати ва маъно-моҳияти диалогнинг ижодий мустақиллигини таъминлайди. Бадиий амалиёт луғавий бирлик шакл ва услубда қайта идрок этилади. Нутқий хулқ-атвор барқарорлиги лирик қаҳрамон қиёфасини ойдинлаштиради.

Зеро, “Бадиий нутқнинг ўзига хос хусусиятлари уни амалий нутқ – кундалик мулоқот амалга ошириладиган нутқ билан қиёслаганда яққолроқ кўзга ташланади. Амалий нутқ учун муҳими – муайян информацияни етказиш, унинг қандай етказилиши муҳим эмас. Бадиий нутқда эса, аксинча, ўша информациянинг қандай етказилиши ҳам ғоят муҳим, унда ифодаги эътибор устворлик қилади. Шу боис бадиий нутқ тасвир воситасигина эмас, айти пайтда тасвир предмети ҳам саналади. Амалий нутқ ахборот-коммуникатив функцияни, бадиий нутқ эса бадиий-коммуникатив, аниқроқ айтсак, бадиий мулоқот асосида эстетик функцияни бажаради” [Қуроноф, 2018, 241].

Умуман, Муҳаммад Юсуфнинг “Онамга хат” шеъри бадиий коммуникация асосига қурилган. Унда риторик муносабатга сингдирилган мушоҳада умумлашмаси тасаввурни аниқлаштириш имконини беради. Ривоя техникасида ижодий ниятдан поэтик вазифадошликка ўтиш таомили устворлигини ҳисобга олсак, масала моҳияти янада ойдинлашади. Шоир инсон ҳаёти зиддиятларини она шахсига мурожаат қатига сингдириб юборади. Аслида мулоқот шакли бир томонлама йўналиш характерига эга бўлиб, лирик субъект ўз ҳаётий мушоҳадасини тасдиқлашга интилади. Она сиймоси жорий сатҳда эстетик аъмол вазифасини ўтайди. Муаллиф аксар ўринларда тингловчи мақоми феноменини тадқиқ сахнига чиқаради. Илоҳий туйғу сўзга кўчирилган моҳияти бадиий нутқ малакасини тавсифлайди, унда тасвир ва ифода синтези кўзга ташланади.

АДАБИЁТЛАР:

1. Жамол Камол. Шеър санъати. –Т.: Янги аср авлоди, 2018.
2. Йўлдошев Қ. Очқич сўз. –Т.: Тафаккур, 2019.
3. Муҳаммад Юсуф. Сайланма. –Т.: Шарқ нашриёт матбаа акциядорлик компанияси бош таҳририяти, 2007.
4. Расулов А. Бадиийлик – безавол янгилик. –Т.: Шарқ, 2007.
5. Қуроноф Д. Адабиёт назарияси асослари. –Т.: Навоий университети, 2018.

**МАЗМУНЫ
I СЕКЦИЯ
ФОЛЬКЛОРТАНЫҰ**

Кирсиў.....	3
Алламбергенов К. Қарақалпақ бақсышылық – жыраўшылық мектептери дәстүри: тарийхы, хәзирги халаты хәм келешек тәғдириниң айырым әхмийетли мәселелери.....	5
Ескеева М.Қ.,Ершаева А.Р. Түркі мақал-мәтелдериндегі эстетикалық құндылықтар көринісі.....	11
Палымбетов К. “Қоблан” дәстанының қарақалпақ хәм қазақ версияларындағы айырым мотивлер уқсаслығы.....	16
Бекбергенова З. Профессор С.Бахадырова қарақалпақ жыраўшылық өнери хаққында.....	20
Сабирова Н. Хоразм халфачилиги анъаналари.....	24
Касимова З. Изучение фольклора свадебных обрядов.....	29
Матекеев С. Өтеш шайыр поэзиясында фольклорлық дәстүрлер хәм жаңашыллық.....	31
Бекимбетов А. Хайўанатлар культине байланыслы халық әпсаналар.....	36
Отениязов П. Балалар ертеклери.....	39
Тортқұлбаева Т. Сейдәлі Жұмабек ұлы өлең-термелері.....	42
Бекчанова С.Б. Ўзбек фольклориде аёз образи.....	46
Алламбергенова Н.Г. «Алпомиш» эпосиде ғайпитабий туғилиш мотиви (<i>ўзбек ва қорақалпоқ версиялари асосиде</i>).....	50
Алламбергенова Н.Г. Салаев Қ.Р. Замонавий шеъриятда фольклор анъаналари (<i>Мухаммадали Қўшмоқовнинг “Дам шу дам” китоби асосиде</i>).....	56
Кеңесбаева Ш.К. Қарақалпақ халық дәстаны «Шәрияр»дың сюжетлик мотивлери: көп қатламлылық қубылысы хәм оның поэтикалық хызмети.....	59
Алламбергенова Г.К. Қарақалпақ эпосларының сырт еллерде үйренилиўинде халықаралық конференциялардың тутқан орны («Қырық қыз» дәстаны мысалында)	63
Эгамкулова Г.М. Наўайы аймағы қарақалпақ жыраўларының дәстан дәретиўшилиг дәрестиўшилиг дәрестиўшилиги мысалында)..	66
Ермекбаева А.С. Қарақалпақ халық нақыл-мақалларының изертлениўи.....	68
Тортқұлбаева Т. Реймбекова А. Т.Аманжолов тарихи жырларында көркемдік ерекшеліктер.....	71
Бийсенбаев Қ. Аллашбай Реймовтың «Бас бармақ, балан үйрек» топламында халықлық сөз ойын қосықлары дәстүриниң сәўлелениўи.....	73

II СЕКЦИЯ ӘДЕБИЯТТАНЫҰ

Рақымжан Тұрысбек. Руханият өрісі Нәм Ахмет Байтұрсынұлы мұрасы.....	76
Низами Мамедов Тагисой. Соображения относительно языка сочинений Низами Гянджеви и о некоторых других сопутствующих вопросах.....	81
Балтабаева Г.С. Тәуелсіздік кезеңіндегі қазақ прозасындағы көркемдік айшықтар.....	91
Бекбергенова М. Д. Эпос хәм эпикалық жанр типологиясы.....	97
Жусуева С.К. Очерк – многогранный жанр эпического рода.....	101
Құрбанбаев И.А. Шодмонқул Саломнинг “Қол” шеърида бадий нутқ тадрижи.....	107
Смағұлов Ж. Оркен Қ. Ахмет Байтұрсынов және Ұлттық әдебиеттану тарихын дәуірлеу мәселесі.....	110
Казахбаев С.С. Балалар әдебиятының эволюциясы хәм жанрлық өзгешелигі.....	116
Матекеев С. Әдебий қахарман образы хаққында.....	119
Давлетов Б.А. -Қарақалпақ әдебияты тарийхында түп нұсқалар менен ислесиўдин аҳмийети.....	122
Матякупов С.Г. Мухаммад Юсуфнинг «Онамга хат» шеърида риторик муносабат ҳосил қилиш усуллари.....	128
Исмаилова Б.Т. Новый герой в обновленной “драме”.....	132
Баўатдинова С.Ж. А. Қунанбаевтың «Сегизаяқ» қосығында афоризмлердин қолланылыўы.....	137
Мамбетов Қ.П. Поэма «Тумарис»: история и современность.....	141
Мамбетов Қ.П. Қарақалпақ әдебиятында поэманың қәлиплесиўи.....	145
Каниязова Ж. Жазыўшы лабораториясы хәм көркем шығарма (Ш.Айтматовтың «Жамила» хәм Ш.Халмырзаевтың «Он сегизге шықпаған ким бар» повестлериниң типологиясы хаққында ойлар.....	154
Қтайбекова З. Бердақ шығармаларында қолланылған афоризмлер.....	157
Байниязова Т.К. К вопросу об изучении творческой лаборатории Жиенбая Избасканова.....	159
Бекбергенова А. К.Худайбергенов изертлеўинде қарақалпақ гүрриңлериниң гейпара мәселелери.....	162
Нуратдинова Г. Аўызеки гүрриңлер халық прозасы жанры сыпатында..	166
Мамбетназарова Р.К. Художественные особенности произведений жанра путешествия в каракалпакской литературе.....	172
Тлеуниязова Г. Насырый қосықлардың ишки композициясы мәселесине.....	170
Allamberganova N.G. Salayev R.F. Boburning ijodkor avlodlari: Komron Mirzo.....	174
Жаксылыкова А.С. Сатиралық прозаның изертлениўи.....	182
Sagidullaeva Z. B. Fantastic way of expression in Karakalpak novels of the indepenсe period.....	184

G'aniyeva Z. Usmon Azim lirikasi matnlarini badiiy-estetik yaxlitlik sifatida o'rganish.....	188
Оразбаева Г. Ғәрезсизлик дәўириндеги лиро-эпикалық жанрлар.....	191
Төлегенов Н. Ш. Сейтовтың прозалық шығармаларының өзгешелиги...	195
Каримова С. Зулфия шеърлятида ҳайот ҳақиқати ва кечинма табиати...	198
Esbosinova D. Pátiyma Mirzabaevanıń “Álemde ne gáp?” dúrkininde turmıs haqıyqatlıgınıń sóz etiliwi.....	200
Калбаева А. Әжинияз шайыр шығармаларында әдеп-икрамлық мәселеси.....	203

III СЕКЦИЯ ТИЛ БИЛИМИ

Пирниязова А. К. Қарақалпақ фольклорында фразеологизмлер.....	207
Embergenova M. I.Yusupov shigarmalarında parsı-tájik tilinen kirgen ózlestirmeler	211
Тиллабоева Ф. Ўзбек халқ топишмоқларининг лексик-семантик хусусиятлари.....	214
Акрамова Н. М. Виды сленгов по сфере применения.....	218
Allambergenova N.G. To'lepbergen Qayıpbergenovning frazemalarini qo'llash mahorati.....	222
Бекжанова Н. «Қырық қыз» дәстанында адам мүшелерине байланысly фразеологизмлердиң қолланылыўы.....	224
Mambetmuratova M. Qaraqalpaq tiliniń túsinirme sózliginde sózlerdiń mánilerin anıqlaw.....	229

IV СЕКЦИЯ ФИЛОЛОГИЯ ТАРАҰЫНДА ӘХМИЙЕТЛИ ИЗЕРТЛЕҰЛЕРДИ ОҚЫТЫҰ ХӘМ ҰЙРЕНИҰ МЕТОДИКАСЫ

Кашкарева М. Развитие речевой деятельности - ключевое учреждение для преподавания профессиональной культуры речи.....	232
Охунова Г.А. Воспитание патриотизма на уроках истории.....	236
Каримов О. Олий таълим тизимида назарий маълумотларга доир яратилган дарсликларнинг янги авлоди.....	241
Юсупов Қ. Т.Қайыпбергеновтың «Айдос баба» (Мың тиллаға баҳаланған гелле) драмасын таллаў усыллары.....	245
Балтабаева А.Т., Адышева Н.К. Философской сущность модернизации.....	248
Mámbetova G.A. Tálim basqa tillerde alıp barılatuǵın klaslarda qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıwdıń áhmiyetli máseleleri.....	254
Бекбергенова Н.Д. Әдебият пәнин оқытыўда жаңа технологиялық усыллар.....	258
Sobirova M.B. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyasini rivojlantirishda xalq maqollarining o'rni.....	260

Bekbergenova Zagira- Qaraqalpaq ádebiyatında geografıyalıq atamalardıń qollanıwı hám onıń oqıtıw usılları.....	263
Испанова Л. Насрий асарлар тахлили ва бола рухиятига таъсири.....	266
Shamshetdinova G.A. Tili basqa toparlarda qaraqalpaq tilin oqıtıw.....	271
Bayniyazova Z. Sh.Seytovtıń «Jaman shıganaqtağı Aqtuba» romanında obrazlar tipologiyası.....	273
Айтмуратова Н. «Ғәрип ашық» дәстанының көркемлик өзгешеликleri.....	276
Berdibaeva G., Seytjanova U. Baslawısh klass oqıwshıların oqıw sabağı arqalı logikalıq oylawға úyretiw usılları.....	280

«ТҮРКИЙ ХАЛЫҚЛАР ФОЛЬКЛОРЫ ҲӘМ ӘДЕБИЯТЫ ТАРИЙХЫ ИЗЕРТЛЕНИЎИНИҢ ӘҲМИЙЕТЛИ МӘСЕЛЛЕРИ»

атамасындағы халықаралық online илимий-теориялық конференция

МАТЕРИАЛЛАРЫ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021-йил 2-март кунги
“Ўзбекистон Республикасида 2021-йилда халқаро ва республика миқёсида
ўтказиладиган илмий ва илмий-техник анжуманлар режаси тўғрисида”ги 78-Ф-сонли
Фармоиши ҳамда вазирлик тизимидаги олий таълим ва илмий тадқиқот
муассасаларида 2021-йили ўтказиладиган илмий-техник тадбирларнинг 2021-йили
6-март кунги 122-сонли буйруғи ва Ажиниёз номидаги Нукус давлат педагогика
институтининг 2021-йил 12-март кунги 144Д/1-сонли буйруқлари асосида тўплам
босмадан чиқаришга юборилди.

Эжинияз атындағы НМПИ редакция-баспа бўлими
Эжинияз атындағы НМПИ баспаханасында басылган. 2021-ж.
Буйыртпа №0271. Нусқасы – 50 дана. Форматы 60x84 Көлеми 18,0 б.т.
230100, Нөкис қаласы, П.Сейтов. н/ж Реестр №11-3084.